

[2023] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਸੈਰਵ ਦਾਸ

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.

(2022 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰ. 1126)

20 ਜਨਵਰੀ, 2023

[ਐਮ. ਆਰ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਸੀ.ਟੀ. ਰਵੀਕੁਮਾਰ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਕੇਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973: ਐੱਸ. 173, 207 - ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ - ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਯੂ/ਆਰਟ। 32 ਜਨਤਕ ਡੋਮੇਨ/ਵੈਬਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਨੂੰ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੰਗਦੇ ਹੋਏ - ਆਯੋਜਿਤ: ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ - ਇਹ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗੀ - ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਡੋਮੇਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵੈਬਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਜਨਤਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੇ 73 - ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਐੱਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ। ਆਰਟੀਆਈ ਐਕਟ ਦੀ 4(1)(ਬੀ) - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 - ਐੱਸ. 73, 74 - ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2005 - ਐੱਸ.4(2)।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਸ

ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ: 1.1 ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ/ਚਲਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਵੈਬਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਪਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 7][736-ਈ]

1.2 ਧਾਰਾ 173 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਧਾਰਾ 207 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਡੋਮੇਨ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵੈਬਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੇਡ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ [2023] 1 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ। ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਡੋਮੇਨ 'ਤੇ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 4.5][735-ਈ-ਜੀ]

1.3 ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਜਨਤਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਦੀਕਸ਼ੁਦਾ ਕਾਪੀਆਂ ਅਜਿਹੇ ਜਨਤਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਵਾਲੇ ਸਬੰਧਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ। ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਨਤਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 75 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਰਾ 74 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਿੱਜੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ ਨਾਲ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ/ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਨਤਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74 ਅਤੇ 76 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 5][735-ਐੱਚ; 736- ਏ-ਬੀ]

1.4 ਆਰਟੀਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਰਟੀਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 1 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ। ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਿਯਮਤ ਅੰਤਰਾਲਾਂ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ. ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਆਰਟੀਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1)(ਬੀ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1)(2) ਉੱਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਭਰੋਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 6][736-ਸੀ-ਡੀ]

ਯੂਥ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (2016) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 473 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

(2016) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 473

ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਪੈਰਾ 4.1

ਸਿਵਲ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ : 2022 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰ.1126

(ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ)

ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਭੂਸ਼ਣ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੀਆ ਯਾਦਵ, ਐਡਵ. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ

ਸੇਰਵ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਐਮ.ਆਰ.ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.

1. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉਚਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ/ਆਰਡਰਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ - ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤੱਕ ਮੁਫਤ ਜਨਤਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, 1973 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਯੂਥ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, (2016) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 473 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰਕ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ।

2. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਭੂਸ਼ਣ ਨੇ ਯੂਥ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ।

2.1 ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਆਈ ਹੈ, ਖੁਲਾਸੇ ਦਾ ਤਰਕ ਵਧੇਰੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਲਈ ਜ਼ੋਰਦਾਰ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਉਚਿਤ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

2.2 ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਭੂਸ਼ਣ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 207, 173(4) ਅਤੇ 173(5) ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲੈ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਚਲਾਨਾਂ/ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟਾਂ ਦੀ ਕਾਪੀ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ।

2.3 ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਭੂਸ਼ਣ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਇੰਡੀਅਨ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ, 1872 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 74 ਅਤੇ 76 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2005 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ. ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 4(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਇੱਕ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਅਧਿਕਾਰੀ/ਪਬਲਿਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ [2023] 1 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅੰਤਰਾਲ ਅਤੇ ਆਰਟੀਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1)(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

3. ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਭੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

4. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 32 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਨਿਰਦੇਸ਼/ਆਰਡਰ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤੱਕ ਮੁਫਤ ਜਨਤਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਲਈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ।

4.1 ਉਪਰੋਕਤ ਲਈ, ਯੂਥ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਯੂਥ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੁਣਦੇ ਹੋਏ, ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਉੱਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਭਰੋਸਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਅਤੇ ਗਲਤ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੁਲਿਸ ਵੈਬਸਾਈਟਾਂ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਵੈਬਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੂਰੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਐਫਆਈਆਰ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਪੁਲਿਸ ਵੈਬਸਾਈਟਾਂ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਵੈਬਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਦੇ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਤਾਂ ਜੋ ਬੇਕਸੂਰ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਜਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

4.2 ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਰਾਹਤ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 173 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਚਲਾਨਾਂ/ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਜਨਤਕ ਡੋਮੇਨ/ਵੈਬਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੀ ਧਾਰਾ 207 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਧਾਰਾ 154 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਸਮੇਤ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕਾਪੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਧਾਰਾ 161 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਬਿਆਨ।

ਸੇਰਵ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. [ਐਮ. ਆਰ ਸ਼ਾਹ, ਜੇ.]

4.3 ਉਪ-ਧਾਰਾ 173(4) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਅੱਗੇ ਭੇਜੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ, ਮੁਫਤ ਵਿੱਚ, ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 173(4) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

“173(4)। ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਰਿਪੋਰਟ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਥਾਣੇ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਪ-ਅਧੀਨ ਅੱਗੇ ਭੇਜੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ, ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ (1) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 154 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਪਹਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਸਾਰੇ 41 ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅੰਸ਼ਾਂ ਦੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 164 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਬਿਆਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹਾਂ ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

4.4 ਧਾਰਾ 173(5) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 170 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ ਉਹ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਕਸਟਰੈਕਟ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹੈ।

4.5 ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 173 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਧਾਰਾ 207 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਡੋਮੇਨ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੇਡ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਡੋਮੇਨ 'ਤੇ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਸਬੰਧਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

5. ਹੁਣ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 74 ਅਤੇ 76 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਨਿਰਭਰਤਾ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਅਤੇ ਗਲਤ ਹੈ। ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਜਨਤਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ,

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ [2023] 1 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਤਸਦੀਕਸ਼ੁਦਾ ਕਾਪੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਜਨਤਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਨਤਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਨਤਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 75 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਾਰੇ ਨਿੱਜੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ ਨਾਲ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ/ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਨਤਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਧਾਰਾ 74 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

6. ਹੁਣ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਆਰਟੀਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਆਰਟੀਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 1, ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਧਿਅਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਿਯਮਤ ਅੰਤਰਾਲਾਂ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਆਰਟੀਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1)(ਬੀ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1)(2) ਉੱਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਭਰੋਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 6. ਹੁਣ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਆਰਟੀਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਆਰਟੀਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 1, ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਧਿਅਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਿਯਮਤ ਅੰਤਰਾਲਾਂ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਆਰਟੀਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1)(ਬੀ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰ.ਟੀ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1)(2) ਉੱਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਭਰੋਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

7. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ/ਚਲਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਵੈਬਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਪਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.

ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹੀ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ

ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ

(ਸਹਾਇਕ: ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ, ਐਲਸੀਆਰਏ)